

Stiftelsen Carpe Diem

Org.nr. 802017-8060

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tematisk tillsyn av mottagande av elever i fristående förskoleklass och grundskola vid Fredrikshovs slotts skola, med huvudman Stiftelsen Carpe Diem, belägen i Stockholms kommun

Skolinspektionens beslut

Anmärkning

Skolinspektionen bedömer att det föreligger brister i arbetet med mottagande av elever vid Fredrikshovs slotts skola. Skolinspektionen tilldelar huvudman Stiftelsen Carpe Diem en anmärkning med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800). Huvudmannen ska senast den **25 november 2021** inkomma med en skriftlig redovisning av de åtgärder som vidtagits med anledning av anmärkningen.

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra redovisas nedan under rubriken *Motivering till anmärkning*.

De omständigheter som råder med anledning av Covid-19

Skolinspektionen är medveten om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Skolinspektionen har satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande situation.

Mottagande av elever i fristående förskoleklass och/eller grundskola

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Carpe Diem, i egenskap av huvudman för Fredrikshovs slotts skola, inte uppfyller författningskraven avseende arbetet med mottagande av elever vid den aktuella skolenheten.

Bakgrund

Skolinspektionen genomför under våren och hösten 2021 en tematisk tillsyn avseende mottagandet av elever i fristående förskoleklass och grundskola. I den tematiska tillsynen har skolenheten Fredrikshovs slotts skola ingått. Skolinspektionens utredning har genomförts genom översyn av information på skolans hemsida, genom att skriftligt underlag har begärts in och granskats samt genom intervjuer med vårdnadshavare till elever som inte erbjudits plats inför höstterminen 2021, skolans rektor och person med särskilt ansvar för mottagande. Intervjuerna har genomförts på distans den 4, 8 och 18 juni 2021.

De övergripande frågeställningarna för den tematiska tillsynen är:

1. Är förskoleklassen och grundskolan öppen för alla elever?
2. Sker urval till förskoleklassen och grundskolan på ett korrekt sätt?

Motivering till anmärkning

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att arbetet med urval till grundskolan vid Fredrikshovs slotts skola inte till fullo uppfyller författningskraven på öppenhet. Tillsynen visar att elever i skolenhetens förskoleklass ges förtur till årskurs 1 trots att det, av information om skolenhetens mottagande som lämnas till presumtiva sökande, framgår att syskonförtur och kötid är de urvalsgrunder som tillämpas på skolenheten.

Eftersom förskoleklass och grundskola är två separata skolformer så ska det göras ett nytt urval vid övergången från förskoleklassen till grundskolan. I en situation där en skola har fler sökande än antal tillgängliga platser blir principerna för urval avgörande för om skolan ska anses vara öppen för alla. De urvalsgrunder som tillämpas behöver vara objektiva till sin karaktär för att mottagande av elever

till en fristående skola ska ske utifrån principer som är lika för alla sökande som har rätt till utbildningen. Förtur för elever som går i skolenhetens tillhörande förskoleklass är en objektiv och saklig urvalsgrund som Skolinspektionen har godkänt. Att eleverna från förskoleklassen har förtur till grundskolan är därmed förenligt med författningarnas krav. Däremot måste arbetet med urvalsprocessen dessutom präglas av transparens och förutsägbarhet för att inte åsidosätta öppenhetskravet. Detta innebär att skolan och huvudmannen måste vara tydliga med vilka urvalsgrunder som gäller och i vilken ordning de tillämpas så att presumtiva elever och föräldrar på lika villkor kan få kännedom om förutsättningarna för att få en plats. Det faktum att det inte tydliggörs för presumtiva sökande att förskoleklassförtur tillämpas vid övergången till grundskolan på skolenheten utgör därmed en brist.

Rättslig reglering

Varje fristående förskoleklass ska vara öppen för alla elever som ska erbjudas utbildning i förskoleklassen. Utbildningen får dock begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd för sin utveckling (9 kap. 17 § skollagen).

Av skollagen framgår att om det inte finns plats för alla sökande till en skolenhet med förskoleklass, ska urvalet göras på grunder som är förenliga med 17 § första stycket och som Statens skolinspektion godkänner, om inte annat följer av ett beslut som har fattats med stöd av 6 a § (9 kap. 18 § skollagen).

Varje fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse vissa årskurser, elever som är i behov av särskilt stöd, och vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för (10 kap. 35 § skollagen). Om det inte finns plats för alla sökande, ska urvalet göras på grunder som är förenliga med 35 § första stycket och som Statens skolinspektion godkänner, om inte annat följer av föreskrifter som meddelats med stöd av 9 § tredje stycket, andra föreskrifter som avser fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning eller särskilda utbildningar, eller ett beslut som har fattats med stöd av 9 a §. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter som innebär ytterligare undantag för vissa elever (10 kap. 36 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att en fristående skola som inte har plats för alla sökande måste göra urvalet på grunder som inte sätter kravet på öppenhet för alla elever ur spel. Som exempel på urvalsgrunder som anses förenliga med öppenhetskravet kan nämnas kötid, syskonförtur och geografisk närhet (se prop. 1995/96:200 s. 42f och prop. 2009/10:165 s. 744).

Skolinspektionens utredning

Av huvudmannens yttrande till Skolinspektionen och information på skolenhetens hemsida framgår att skolenheten i första hand tillämpar urvalsgrunden syskonförtur, och därefter kötid, för att avgöra vilka elever som ska få plats vid skolenheten. I yttrandet beskrivs vidare att barnen i förskoleklass har förtur till att börja årskurs 1 på grundskolan. Huvudmannen förklarar dock att den information som finns att tillgå om skolans arbete med mottagande av elever finns på skolans hemsida. På skolenhetens hemsida finns information om antalet platser i förskoleklassen samt att urvalsgrunderna som tillämpas är syskonförtur och kötid. Däremot saknas information om hur mottagandet till årskurs 1 går till samt att förskoleklassförtur tillämpas.

Rektor och ansvarig för mottagande av elever uppger i intervju att de alltid tillämpar urvalsgrunderna syskonförtur och därefter ködatum när elever tas emot i förskoleklass, grundskolan och vid löpande antagning. Därtill uppger de att skolan formellt inte för en ny urvalsprocess inför övergången från förskoleklass till årskurs 1. Istället förklarar de intervjuade att mottagandet av elever sker inför att eleverna börjar i förskoleklass och i samband med att platserna i årskurs 4 och 6 utökas. Både rektor och ansvarig för mottagande av elever beskriver i intervju att barnen i förskoleklassen per automatik flyttas till årskurs 1 vid övergången till grundskolan. De uppger vidare att det är samma kö till

förskoleklassen som till grundskolan, men förklarar att sökande kan ställa sig i kö till grundskolan utan att ha stått i kö till förskoleklassen. Enligt ansvarig för mottagande av elever kan sökande välja att ställa sig i kö till önskad årskurs.

Motivering till anmärkning som ingripande

Mot bakgrund av de brister som framkommit finner Skolinspektionen att verksamheten vid Fredrikshovs slotts skola inte till fullo uppfyller författningarnas krav gällande arbetet med mottagande och urval. De brister som kan konstaterats avser den formella hanteringen och information som lämnas i samband med urvalsprocessen mellan förskoleklass och grundskola. Med beaktande av detta tillsammans med att det vid tillsynen inte framkommit några andra brister avseende mottagande och urval bedömer Skolinspektionen att bristen är mindre allvarlig. Huvudmannen Stiftelsen Carpe Diem tilldelas därför en anmärkning en anmärkning med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800).

På Skolinspektionens vägnar

X Frida Eek

Beslutsfattare
Signerat av: Frida Eek

X Carola Nal

Föredragande
Signerat av: Carola Nal

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se